

Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Framställan från förskolenämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor*, bilaga 1 till utlåtandet, godkänns.
2. *Säker förskola - Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor*, dnr KS 2021/1321, upphör därmed att gälla.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Förskolenämnden har lämnat en framställan till kommunfullmäktige att besluta om *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor*. En större översyn av befintligt styrdokument *Säker förskola – Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* har initierats av nämnden med hänsyn till en förändrad nationell styrning men även ett förändrat arbete inom staden med beredskapsfrågor. Nämnden har gjort en omfattande bearbetning av de befintliga riktlinjerna, i syfte att stärka den praktiska styrningen i barnsäkerhetsarbete samt förtydliga ansvarsnivåer och möjliggöra en ny struktur för tillhörande styrdokument, som bättre efterföljer stadens tillämpningsanvisningar för stadsövergripande styrdokument.

Förslaget till ny riktlinje innehåller tre delar: Inledning, vägledning och säkerhetsområden. Den tredje, *Säkerhetsområden*, innehåller 16 delområden som staden behöver arbeta med för att stärka barnsäkerheten. Inom några av områdena föreslås förskolenämnden ansvara för att ta fram stadsgemensamma vägledningar. Riktlinjerna har ett starkt proaktivt fokus och utgår ifrån tre nivåer: förebyggande, allvarliga händelser och kris.

Mindre justeringar har gjorts efter stadens interna remissrunda. Riktlinjen föreslås ersätta de befintliga riktlinjerna på området.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget men föreslår några ändringar, bland annat i syfte att tydliggöra innebörden exempelvis kring arbete med barnkonsekvensanalyser och att stärka det förhållningssätt som finns i riktlinjen.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig överlag positiv till riktlinjen och beskriver bland annat att riktlinjens uppdelning av säkerhetsområden skapar en tydlighet i vilka områden som avses i barnsäkerhetsarbetet, vilket förenklar för medarbetare.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ser positivt på ett sammanhållet dokument för barns säkerhet i staden och beskriver att det inom varje säkerhetsområde är tydligt vilka lagar och styrdokument som är styrande samt vilket ansvar varje stadsdelsförvaltning har, men anser att inledningen skulle kunna kortas ned.

Farsta stadsdelsnämnd anser att strukturen på riktlinjen är tydlig men att kopplingen mellan säkerhetsområden och de rutiner som varje förskola ska ha behöver förtydligas och att utrymning, inrymning och utestängning bör samlas i ett eget säkerhetsområde, men att riktlinjen i övrigt är välformulerad.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anser att riktlinjen väl överensstämmer med de ambitioner som funnits i arbetet med att uppdatera innehåll och struktur och ställer sig positiv till den nya riktlinjen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ser positivt på att riktlinjens struktur tydliggör centrala delar av barnsäkerhetsarbetet och samlar samtliga säkerhetsområden i ett sammanhållet dokument, men anser att det är för långt. Nämnden betonar att de kommande tillhörande vägledningarna utgör centrala delar av materialet och att de behöver ersätta lokala varianter.

Järva stadsdelsnämnd bedömer riktlinjerna som relevanta och ändamålsenliga och att ett samlat styrdokument underlättar genomförandet samtidigt som riktlinjerna fortsatt möjliggör lokala anpassningar eftersom stadsdelsnämndsområdets förutsättningar i vissa avseenden skiljer sig åt.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att riktlinjerna har en bra struktur och att de är mer praktiskt tillämpbara för verksamheterna. Nämnden beskriver att de utgör ett bra stöd för skolchefer och rektorer när de ska utforma lokala planer och rutiner, och beskriver det som positivt att riktlinjerna innehåller exempel för de olika allvarlighetsgraderna.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd välkomnar riktlinjerna som bedöms utgöra ett viktigt stöd för att stärka och skapa en mer likvärdig struktur för barnsäkerhetsarbetet i stadens kommunala förskolor, men anser att de behöver utvecklas ytterligare gällande ansvarsfördelning och att i större utsträckning anpassa innehållet till förskolans praktiska förutsättningar.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till den nya riktlinjen och välkomnar att staden arbetar för att säkerställa god barnsäkerhet på ett likvärdigt och systematiskt sätt, men lämnar ett par förslag till ändringar, bland annat i syfte att underlätta överskådligheten och lägga till information om utemiljön.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiv till att förskoleförvaltningen har uppdaterat och omarbetat riktlinjerna för barnsäkerhet inom Stockholms stads kommunala förskolor och beskriver bland annat att de ligger i linje med befintliga gemensamma rutiner för förvaltningens barnsäkerhetsarbete inom förskolorna.

Södermalms stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget då riktlinjen kommer stärka systematiken och likvärdigheten i stadens barnsäkerhetsarbete och är ett mer praktiskt tillämpbart dokument för verksamheterna. Nämnden föreslår bland annat att de fyra säkerhetsområden som ska omfattas av vägledning ska synliggöras extra.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Alla barn har rätt till en trygg och säker förskola, där de kan utforska sin omvärld, lära sig nytt och leka med sina kompisar utan att riskera att fara illa.

Riktlinjen för barnsäkerhet syftar till att ge alla vuxna i förskolan det stöd och de ramar som behövs för att garantera barnens trygghet på ett likvärdigt sätt i hela Stockholms stad. Med riktlinjerna får stadsdelsnämnderna, rektorerna och medarbetarna en ram för vad som ska finnas på plats, hur de ska förebygga att otrygga händelser uppkommer, men också veta vad som ska göras ifall en allvarlig händelse eller kris trots allt sker.

Den nya riktlinjen samlar ihop det barnsäkerhetsrelaterade arbetet i förskolan på en och samma plats för att stödja och underlätta i implementeringen. Det är en styrka att ett och samma dokument, på ett konkret sätt, hanterar allt ifrån brand till hot och våld, hur väderförhållanden kan vara en risk till frågor om hygien och smittspridning, personskador, barn som försvinner och barn som utsätts för brott, bland mycket annat.

Ytterst är det kommunfullmäktige som har ansvar för att stadens verksamheter är trygga och säkra. Jag är glad över att vi nu går fram med den här riktlinjen. Den bygger vidare på nuvarande barnsäkerhetsriktlinjer, men samlar områden, tydliggör ansvarsfördelning, ger en likvärdighet i staden och mer samlat stöd till verksamheterna på ett tydligare sätt än tidigare.

Med den här riktlinjen i botten ger vi förutsättningar för förskolorna att ge alla barn den trygghet och säkerhet de har rätt till under sin tid i förskolan. Det ska vi vara stolta över.

Bilagor

1. Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor, dnr KS 2026/321-16.1
2. Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor med ändringsmarkeringar jämfört med remissversionen, dnr KS 2026/321-16.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpa åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga

att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 3 juni 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M), Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Förskolenämnden föreslår *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor*, som föreslås ersätta nuvarande *Säker förskola - Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor*. Behovet av en översyn av riktlinjerna har identifierats med hänsyn till förändrad lagstiftning och förändringar i statliga myndigheters vägledning inom området. Behovet har även identifierats med hänsyn till ett förändrat arbetssätt i staden utifrån ett stärkt beredskapsarbete samt ett behov av förtydliganden gällande ansvarsfördelningen i barnsäkerhetsarbetet.

Förskolenämnden föreslår en ny benämning för riktlinjerna samt en ny struktur för tillhörande styrdokument, i syfte att bättre efterfölja tillämpningsanvisningen *Stockholm stads stadsövergripande styrdokument* och stadens nomenklatur. Ändringarna jämfört med befintligt styrdokument är för omfattande för att betraktas som en revidering, vilket innebär att det föreslås ersätta det nuvarande styrdokumentet.

De föreslagna riktlinjerna är indelad i tre delar;

- *Inledning*; beskriver viktiga utgångspunkter för arbetet, såsom barn som rättighetsbärare samt det förebyggande arbetet. Inledningen beskriver avgränsning mellan barnsäkerhetsarbete, arbetsmiljöarbete och beredskapsarbete.
- *Vägledning*; sätter arbetet i kontext med nationell styrning samt annan kommunal styrning samt befäster utgångspunkter i arbetet, såsom ansvarsfördelning och systematik.
- *Säkerhetsområdet*; beskriver ansvaret utifrån 16 delområden som berörs inom barnsäkerhetsområdet, såsom *Brand* och *Hot och våld*.

I riktlinjerna utgör barnsäkerhetsarbetet ett huvudfokus i det förebyggande arbetet, för att minimera riskerna för att en allvarlig händelse eller kris sker. Barnsäkerhetsarbetet beskrivs utifrån tre nivåer: förebyggande, allvarliga händelser och kris.

Förskolenämnden föreslår en ny struktur för styrningen av barnsäkerhetsarbetet med hänsyn till stadens tillämpningsanvisningar för stadsövergripande styrdokument. Tillämpningsanvisningarna förtydligar innehållet i styrdokument på olika nivåer och var i stadens styrkedja som beslutsfattandet ligger för respektive typ av styrdokument. För att barnsäkerhetsarbetets styrdokument ska vara ändamålsenliga och bidra till en stärkt systematik och likvärdighet har därför en bedömning gjorts av nuvarande barnsäkerhetsriktlinjer och förslag på ny struktur tagits fram. Nuvarande riktlinjer slår fast att åtta handlingsplaner ska ha beslutats lokalt av stadsdelsnämnderna, vilka berör olika områden av arbetet såsom *Brand* och *Våld mot barn*. Utifrån de omfattande ändringar som nämnden föreslår jämfört med det nuvarande dokumentet, vilket förstärker den praktiska tillämpningen av dess styrning, föreslås att tidigare lokala

handlingsplaner ersätts med lokala rutiner samt av förskolenämnden framtagna stadsövergripande vägledningar.

Rutiner, som utgör ett bestämt och dokumenterat tillvägagångssätt, föreslås fastställas av stadsdelsnämnderna inom följande säkerhetsområden;

- Barn som far illa i hemmet
- Barn som försvinner under pågående verksamhet
- Brand
- Brott mot barn i verksamheten
- Dödsfall
- Incidenter vid övergångar mellan förskola och hem
- Sjukdomstillstånd och olycksfall
- Sekretesshantering

Vägledning, framtagna av förskolenämnden och som är styrande och stödjande i stadsdelsnämndernas arbete med att ta fram rutiner, föreslås inom följande säkerhetsområden;

- Barn som far illa
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Sekretesshantering

Förskolenämnden anser att förslaget ökar likställigheten i arbetet och möjligheten till stadsövergripande uppföljning i området. Riktlinjerna vänder sig till olika nivåer inom den kommunala verksamheten, såsom skolchef och rektor, men även till enskilda huvudmän som kan använda dokumentet som stöd till sitt arbete.

Mindre förtydliganden har inarbetats i förslaget efter stadens interna remissomgång. Ändringarna syftar till att tydliggöra innebörder och att stärka förhållningssättet inom vissa områden, och framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och av bilaga 2 till utlåtandet.

Förskolenämnden

Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 3 mars 2026 följande.

1. Förskolenämnden godkänner *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* i enlighet med bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.

2. Förskolenämnden hemställer att kommunfullmäktige antar *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* i enlighet med bilaga till förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förskoleförvaltningen har vid framtagandet av förslaget till reviderad riktlinje för barnsäkerhet strävat efter att stärka systematiken och likvärdigheten i stadens barnsäkerhetsarbete. Med hänsyn till arbetets komplexitet och överlappande perspektiv har förvaltningen bedömt att en mer omfattande revidering är nödvändig. Syftet är att skapa ett mer sammanhållet och lättillgängligt dokument som underlättar förståelsen för barnsäkerhetsarbetet, och som blir mer praktiskt tillämpbart för verksamheterna.

Behovet av en mer omfattande omarbetning bygger på flera faktorer:

- Förändrad lagstiftning sedan 2018, bland annat gällande egenvård och skolsäkerhet.
- Behov av tydligare ansvarsfördelning efter bildandet av förskolenämnden.
- Ökat behov av avgränsningar på grund av ett förändrat säkerhetsläge med ökat fokus på beredskap.
- Stadens förtydliganden kring beslutsnivåer för kommunala styrdokument.

I bedömningen att det finns ett behov av en mer omfattande bearbetning har förvaltningen även tagit hänsyn till uppdaterade nationella vägledningar, såsom Folkhälsomyndighetens vägledning om smitta i förskolan.

Handlingsplaner

Den tidigare versionen av *Säker förskola* angav att varje förskola skulle ha elva handlingsplaner. Sedan dess har kommunfullmäktige beslutat om tillämpningsanvisningar för Stockholms stads stadsövergripande styrdokument.

Tillämpningsanvisningarna förtydligar innehållet i olika typer av styrdokument och vilken nivå i styrkedjan som är beslutsfattande för respektive dokument.

Handlingsplaner, policyer, program och riktlinjer är stadsövergripande dokument som kräver beslut av kommunfullmäktige, medan bland annat vägledningar, rutiner och stödmaterial kan beslutas lokalt, exempelvis av nämnd.

Förskoleförvaltningen bedömer att det inte är ändamålsenligt eller resurseffektivt att de elva handlingsplaner ska vara stadsövergripande. Förvaltning har utifrån detta

gjort en genomgång av dessa dokument för att bedöma hur dokumenten ska hanteras framöver. Bedömningen har utgått från

1. behovet av lokala anpassningar kontra möjligheten till gemensamma rutiner
2. resurseffektivitet i relation till nyttoeffekt
3. tydlighet i ansvarsfördelning.

Bedömningen har resulterat i följande förslag:

1. Brand

Området brand är redan idag starkt reglerat i nationella och lokala styrdokument. Med bakgrund av detta föreslår förskoleförvaltningen att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur medarbetare ska agera i händelse av brand.

2. Hot och våld

Sedan 2025 ska varje förskola ha en beredskapsplan för hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Förskoleförvaltningen menar att denna plan och en kommunal handlingsplan mot hot och våld riskerar överlappa varandra. Förvaltningen föreslår därför att handlingsplanen utgår till förmån för en lokal beredskapsplan enligt skollagens krav.

3. Akut sjukdom och olycksfall

Förskoleförvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för hur ledning och förskolepersonal ska agera vid akuta sjukdomstillstånd och olycksfall, benämnda som *Sjukdomstillstånd och olycksfall*.

4. Dödsfall

Förvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för dödsfall.

5. Barn som far illa

Förskoleförvaltningen menar att det är av vikt att staden har vissa gemensamma utgångspunkter som är desamma i hela staden. Förvaltningen föreslår därför att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet *Barn som far illa i hemmet*. Framtagandet av denna vägledning behöver ta hänsyn till behovet av att kunna genomföra lokala anpassningar utifrån hur samverkan med socialtjänsten är uppbyggd i respektive stadsdelsområde. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

6. Barn som inte blir hämtat

Förvaltningen föreslår att handlingsplanen ersätts med rutiner för förskolan med den nya benämningen: *Incidenter vid övergångar mellan förskola och hem*.

7. Barn som försvinner

Förskoleförvaltningen föreslår att denna handlingsplan ersätts med rutiner för förskolan, med en ny benämning: *Barn som försvinner under pågående verksamhet*.

8. Brott mot barn

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förvaltningen föreslår därför

att området ska omfattas av rutiner för förskolan, som bör utgå från den vägledning som tillhör säkerhetsområdet *Brott mot barn i verksamheten*. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026. Vidare föreslår förvaltningen att rutinerna ska benämnas: *Brott mot barn i verksamheten*.

9. Missbruk

Förskoleförvaltningen menar att om förskola får kännedom om att det finns missbruk inom familjen ska de agera på samma sätt som vid annan oro för barnet. Med bakgrund av detta föreslår förvaltningen att missbruk ska ingå i rutinen *Barn som far illa*.

10. Sekretesshantering

Området är av en sådan karaktär att förskoleförvaltningen menar att det finns ett behov av likställiga rutiner i staden som helhet. Förvaltningen föreslår att sådana rutiner bör utgå från den vägledning om förskolans sekretesshantering som tillhör säkerhetsområdet *Informationssäkerhet*. Publicering av en sådan vägledning planeras till 2026.

11. Värmebölja

Förskoleförvaltningen menar att områdets karaktär lämpar sig bättre som stödmaterial publicerat på intranätet. Förvaltningen föreslår därför att handlingsplanen ersätts med ett sådant material. Publicering av ett sådant stödmaterial planeras till 2026.

Utöver detta föreslår Förskoleförvaltningen en vägledning som stöd för arbetet att motverka diskriminering och kränkande behandling. Förvaltningen gör denna bedömning utifrån att detta skulle kunna bidra till ökad likställighet i arbetet stadens kommunala förskolor, vilket även skulle stärka möjligheterna att följa upp arbetet på en stadsövergripande nivå.

Sammantaget föreslår förvaltningen i *Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* att följande åtta handlingsplaner ersätts med rutiner för förskolorna

- barn som far illa i hemmet
- barn som försvinner under pågående verksamhet
- brand
- brott mot barn i verksamheten
- dödsfall
- incidenter vid övergångar mellan förskola och hem
- sjukdomstillstånd och olycksfall
- sekretesshantering.

Vidare föreslår att förskoleförvaltningen att förvaltningen under 2026 ska publicera fyra vägledningar, som ska vara styrande och stödjande i stadsdelsnämndernas arbete med att ta fram rutiner inom följande säkerhetsområden:

- barn som far illa
- brott mot barn i verksamheten
- diskriminering och kränkande behandling
- sekretesshantering.

Förskoleförvaltningens förslag på *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* har förutsättningar att stärka systematiken och likvärdigheten i barnsäkerhetsarbete i stadens förskolor. Förvaltningen föreslår därmed att Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av aktiviteten att revidera *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskola* samt att nämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av förskolenämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	10
Bromma stadsdelsnämnd	12
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	13
Farsta stadsdelsnämnd	14
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd	16
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	16
Järva stadsdelsnämnd.....	17
Kungsholmens stadsdelsnämnd.....	18
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	19
Skarpnäcks stadsdelsnämnd.....	22
Skärholmens stadsdelsnämnd	23
Södermalms stadsdelsnämnd	24
Reservationer m.m.	26

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om de reviderade riktlinjerna för barnsäkerhet, vilka understödjer arbetet mot stadens mål om att alla barn ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande och även stämmer överens med stadens arbete utifrån barnkonventionen såsom att alla barn ska skyddas mot våld och har rätt till bästa möjliga hälsa. Att riktlinjerna får ett stärkt främjande och förebyggande fokus välkomnas. Framhållandet av en stadsövergripande gemensam riktning men även behov av anpassning utifrån lokal kontext bedöms vara viktigt för att arbetet ska få en stark effekt ut i organisationen.

Tillämpningsanvisningen *Stockholm stads stadsövergripande styrdokument* har tagits fram för att tydliggöra beslutsnivå samt innehåll för stadens styrdokument. Genom att följa tillämpningsanvisningarna och förändra styrdokument i enlighet med dessa, vid revidering, samt efterfölja dem vid framtagande av nya styrdokument tydliggörs dokumentets kontext och styrnivå, vilket i sin tur bidrar till att stadens styrning stärks. Stadsledningskontoret ser därför positivt på förslagen om att arbeta fram en ny struktur för stödjande dokument i arbetet med barnsäkerheten. Förskolenämnden, som stödjande och samordnande instans, har en viktig roll i arbetet för att barnsäkerheten fortsatt stärks i staden, på ett likvärdigt och systematiskt sätt. Genom att integrera säkerhetsfrågorna i det löpande systematiska kvalitetsarbetet skapas en tydlig struktur för arbetet och möjligheten för staden att arbeta långsiktigt och proaktivt för barnens säkerhet ökar.

Stadsledningskontoret föreslår några ändringar i förskolenämndens förslag till riktlinjer, för att stärka förhållningssätt inom vissa områden och förtydliga innebörd av arbete inom andra;

- Skrivning om barnkonsekvensanalysen breddas för att synliggöra att analyser görs av flera funktioner samt inom flera led av beslutsfattande inom staden. Beskrivning av perspektivet på barnkonsekvensanalysen stärks. (se sida 11)
- Orosanmälan tas bort som exemplifiering av en allvarlig händelse inom förskolan. Detta för att orosanmälan är mer vanligt förekommande och ska göras vid misstanke oavsett i vilket skeende. Orosanmälan ska ske så tidigt som möjligt, enligt lagstiftning. (se sida 12)
- Tillägg görs som utökar beredskapsperspektivet. Hela kedjan i krishantering, i enlighet med Skolverkets vägledning i krishantering, läggs till; förebyggande inför kris, aktiverande under kris samt utvärdering efter kris. (se sida 31)
- Som exempel på perspektiv på delar att beakta för förskolans inne- och utemiljö, läggs stängda grindar och god belysning till. Dessa utgör centrala delar i förskolans utemiljö för säkerheten. (se sida 35)
- Förklaring på begrepp säkerhetskultur och vad det innebär har lagts till samt att både informationshantering och dataskydd ska ske på ett tryggt och säkert sätt i verksamhet. (se sida 38)

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om godkännande av förslag till Reviderad *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor*.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen avseende riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.

Reservation av Mattias Keresztesi m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig överlag positivt till riktlinjen. Säkerhet och beredskap har blivit en alltmer aktuell fråga i förskolan, därför finns det ett ökat behov av gemensamma riktlinjer för att säkerställa en likvärdighet av barnsäkerhetsarbetet.

Barns bästa är något som tydligt framkommer i riktlinjen vilket är positivt. Det betonas att barnkonsekvensanalyser alltid ska genomföras vid betydande förändringar av verksamheten för att stärka säkerheten för barn. Att barnkonsekvensanalyser alltid genomförs säkerställer att barns bästa beaktas systematiskt samt möjliggör att barns behov synliggörs tidigt.

Förvaltningen ser positivt på att säkerhetsarbetet integreras i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta skapar en tydlig struktur där barnsäkerhet följs upp, analyseras och utvecklas kontinuerligt på samma sätt som övriga kvalitetsområden. Genom att säkerhetsfrågorna blir en naturlig och återkommande del av kvalitetsprocessen stärks både likvärdighet, långsiktighet och möjligheten att arbeta proaktivt för barnens trygghet.

Det finns en uppdelning av säkerhetsområden i riktlinjen vilket skapar en tydlighet i vilka områden som avses i barnsäkerhetsarbetet. Det förenklar även för medarbetare att orientera sig i riktlinjen och se över vad som eventuellt behöver förstärkas i barnsäkerhetsarbetet i den egna verksamheten. Förvaltningen ser det som betydelsefullt att det i riktlinjen framgår vikten av att anpassa säkerhetsarbetet utifrån förskolans lokala kontext. Respektive stadsdel samt områden inom stadsdelen kan stå inför olika utmaningar vilket utgör ett behov av att kunna anpassa arbetet utifrån de egna förutsättningarna.

I riktlinjen framkommer förslag på gemensamma definitioner i arbetet med barnsäkerhet: *utrymning, inrymning och utestängning*. Begreppet "utestängning" används bland pedagogerna som ett begrepp när man är ute på gården fram tills att förskolan stänger. Det riskerar därför att skapa missförstånd bland medarbetarna då underlagets begreppsbeskrivning är det motsatta. Ett förslag på annat begrepp skulle

kunna vara: Instängning eller innestängning, eftersom att personalen tillsammans med barnen går in i lokalerna och håller sig inne.

Förvaltningen välkomnar att riktlinjen tydligt framhåller det främjande och förebyggande arbetet som grunden i barnsäkerhetsarbetet. Samtidigt är det värdefullt att stadsdelsförvaltningarna förväntas ha beredskap att agera vid allvarliga händelser och kriser. Denna kombination av långsiktigt förebyggande arbete och tydlig krishanteringsförmåga skapar en trygg struktur som stärker barnens säkerhet i både vardags- och undantagssituationer.

Barnkonsekvensanalys och jämställdhetsanalys

Riktlinjen syftar till att stärka barns trygghet, säkerhet och skydd i förskolan genom ett systematiskt, förebyggande och likvärdigt säkerhetsarbete.

I barnkonventionen artikel 3 framkommer det att vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Riktlinjen tydliggör att barnets bästa ska vara utgångspunkten i allt säkerhetsarbete, särskilt genom kravet på barnkonsekvensanalyser vid betydande förändringar. Detta stärker barns rätt till trygghet och säkerhet och säkerställer att risker identifieras och hanteras innan beslut fattas. Barn får en tryggare och mer förutsägbar miljö där beslut som påverkar dem föregås av riskbedömningar och skyddsåtgärder.

I barnkonventionen artikel 6 framkommer det att barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Genom att tydliggöra rutiner för både förebyggande arbete och hantering av allvarliga händelser och kriser stärks barnets rätt till liv och utveckling. Barn skyddas bättre mot både vardagliga och ovanliga risker, vilket skapar en trygg miljö som främjar deras utveckling.

I barnkonventionen artikel 13 framkommer barns rätt att komma till tals. Riktlinjen anger att rektor ska ta tillvara barns åsikter om trygghet och säkerhet som en del av det systematiska säkerhetsarbetet. Barn ges möjlighet att uttrycka sina upplevelser av trygghet, vilket stärker deras delaktighet och kan leda till mer träffsäkra åtgärder.

Sammanfattningsvis bedöms riktlinjen ligga i linje med barnkonventionens grundprinciper. Den syftar till att stärka barns rätt till trygghet, skydd och delaktighet samt skapa förutsättningar för ett likvärdigt och systematiskt barnsäkerhetsarbete i hela staden. Bedömningen är även att programmet inte medför några negativa konsekvenser för jämställdhet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Gustav Johansson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Emelie Wassermann (SD), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på ett sammanhållet dokument för barns säkerhet i staden. Dokumentet har en tydlig uppdelning mellan olika säkerhetsområden. Inom varje område är det vidare tydligt vilka lagar och styrdokument som är styrande samt vilket ansvar som varje stadsdelsförvaltning har. För att göra riktlinjen mer lättläst och lättillgänglig skulle inledningen kunna kortas ner. Exempelvis behöver inte ansvarsfördelningen som finns i staden gällande förskola beskrivas i detta dokument. Det är något som alltid gäller och är inte specifikt inom detta område. Fokus kan istället vara på de olika säkerhetsområdena. Stadsdelsförvaltningen har vidare följande synpunkter:

- I avsnittet *livsmedel* finns det en hänvisning till Sveriges kommuner och regioners (SKR) branschriktlinjer för offentlig säker mat. Detta dokument uppdateras inte längre av SKR och bör därför tas bort. Det blir viktigt att riktlinjerna framöver uppdateras, då det finns många externa dokument listade.
- I avsnittet *brott mot barn i verksamheten* anges att rektor ska polisanmäla misstanke om brott mot barn i verksamheten. I dokumentet Akutmatriisen (ett stödmaterial vid förskolans framtagande av handlingsplan för beredskap vid händelse av misstanke om brott mot barn av medarbetare i förskolan) anges att polisanmälan i första hand ska ske av vårdnadshavare. Eftersom uppgifterna går emot varandra blir det viktigt att tydliggöra vad som gäller.
- I avsnittet *informationssäkerhet* används begreppet säkerhetskultur. En förklaring av vad begreppet innebär saknas.

Jämställdhetsanalys

Kön är en av diskrimineringsgrunderna och jämställdhet blir därmed en viktig del av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Stadsdelsförvaltningen ser positivt på att det är en del av riktlinje för barnsäkerhet.

Barnrättsperspektiv

Riktlinjerna för barnsäkerhet är positivt ur ett barnrättsperspektiv då det handlar om att skapa trygghet och säkerhet för barn i förskola. Flera artiklar i barnkonventionen stämmer överens med riktlinjerna. Enligt artikel 2 är alla barn lika mycket värda och har samma rättigheter, inget barn får diskrimineras. Enligt artikel 19 ska barn skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp. Enligt artikel 24 har barn rätt till bästa möjliga hälsa.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsförvaltningen överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remiss av Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.

Reservation av Olof Peterson m.fl. (M), Christer Eriksson (C) och Camilla Bergman (L), se Reservationer m.m.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förskoleförvaltningen skriver att uppdelningen av säkerhetsområden syftar till att ge en struktur för riktlinjen och främja läsbarheten i dokumentet. De menar också att i arbetet med barnsäkerhet behöver dokumentet ses i sin helhet. De skriver vidare att säkerhetsområden kan ha en koppling till varandra och riktlinjer kan återkomma.

Farsta stadsdelsförvaltning anser att uppdelningen av säkerhetsområden i sig är bra och tydlig men i förhållande till de listade områden där det enligt stadens riktlinjer ska finnas rutiner på varje förskoleenhet blir det otydligt. Kopplingen mellan säkerhetsområden och områden där det ska finnas rutiner skulle kunna vara tydligare till exempel genom att lista de rutiner som ska finnas under varje säkerhetsområde under en tydlig rubrik.

Förskoleförvaltningen skriver att arbetet med barnsäkerhet är mångfacetterat och involverar flera perspektiv som delvis sammanfaller, samtidigt som olika områden omfattas av olika regler. Det kan göra ett strukturerat upplägg mer komplicerat men struktur behövs för att riktlinjen ska fungera vid introduktion och vara en överskådlig helhet för medarbetare som ska ha kännedom om handlingsplaner och rutiner. En tydligare struktur i dokumentet skulle också vara till större hjälp för rektorer och ledning i det systematiska arbetet med barnsäkerhet.

Fasta stadsdelsnämnd menar också att beskrivning av utrymning, inrymning och utestängning som nu står under egen rubrik med fördel skulle kunna läggas in under ett eget säkerhetsområde för överskådlighet.

För övrigt anser nämnden att riktlinjen är välformulerad.

Barnkonsekvensanalys

Den reviderade riktlinjen för barnsäkerhet stärker barnets bästa genom att tydliggöra ansvar, arbetssätt och rutiner som ska bidra till en trygg och säker förskolemiljö. Genom att samla och strukturera säkerhetsarbetet i ett gemensamt dokument får förskolorna ett tydligt stöd för både det förebyggande arbetet och för hur de ska agera vid risker och incidenter. Detta skapar ökad förutsägbarhet och trygghet för barnen och minskar risken för att säkerhetsrutiner hanteras olika mellan verksamheter. Den tydligare strukturen och de samlade riktlinjerna gör det lättare för förskolans medarbetare att arbeta systematiskt med barnsäkerhet, vilket bidrar till att barnens fysiska och psykiska trygghet stärks och att de får en stabil och säker pedagogisk miljö.

Miljö- och klimatanalys

Den reviderade riktlinjen för barnsäkerhet bedöms ha neutral till svagt positiv påverkan på miljö och klimat. Riktlinjen innebär inga åtgärder som ökar resursförbrukning eller utsläpp. Däremot kan tydligare rutiner för inne- och utemiljö, inklusive hantering av väderlek och brandrisk, bidra till mer hållbar skötsel, energieffektivitet och bättre klimatanpassning. Sammantaget bedöms riktlinjen inte innebära någon negativ miljöpåverkan.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen ser inga direkta konsekvenser med påverkan på jämställdhet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M), Henrik Åkerlund (SD), Robin Nilsen (L) och Shahin Soltan (C), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har varit delaktig i processen kring framtagande av reviderad riktlinje för barnsäkerhet genom skolchef och deltagande i referensgrupp och anser att det slutgiltiga förslaget väl avspeglar förvaltningens inställning. Förvaltningen föreslår därmed att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på remissen av förslag till revidering av riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor och överlämnar svaret till kommunstyrelsen.
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Aras Amin m.fl. (M), Fatima Nur (L) och Saad Gourrada (C), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjen genom den nya strukturen tydliggör de centrala delarna av barnsäkerhetsarbetet och samlar samtliga säkerhetsområden i ett

sammanhållet dokument. Förvaltningen konstaterar dock att dokumentet är omfattande. Den totala omfattningen om 42 sidor medför att textmassan blir tung och innehåller upprepningar, vilket påverkar läsbarheten negativt samt försvårar både implementering och praktisk tillämpning.

Förvaltningen menar att riktlinjen bör kortas ned och språkligt renodlas.

Det är positivt att riktlinjen betonar barnets bästa som övergripande utgångspunkt, lyfter vikten av det förebyggande arbetet och tydliggör behovet av lokala anpassningar utifrån förskolors olika förutsättningar. Den föreslagna indelningen i säkerhetsområden ger en tydligare struktur än tidigare versioner, och de områden som omfattas speglar ett relevant och aktuellt spektrum av risker och behov inom barnsäkerhetsarbetet. Vidare konstaterar förvaltningen att de vägledningar som riktlinjen hänvisar till ännu inte är framtagna. Dessa vägledningar utgör centrala delar av det kompletterande styr- och stödmaterialet och för att riktlinjen ska betraktas som komplett behöver nuvarande lokala varianter ersättas.

Förvaltningen är positiv till att barnsäkerhetsarbetet integreras i det systematiska kvalitetsarbetet, men för att barnsäkerhet ska fungera som en del av kvalitetsarbetet måste rutiner, uppföljningsmetoder och ansvar vara tydligt definierade. Förvaltningen uppmärksammar att ansvarsfördelningen mellan nämnd, skolchef och rektor inte är tillräckligt avgränsad. Då riktlinjen använder likalydande termer som ”säkerställa” och ”följa upp” för samtliga nivåer, riskerar ansvarskedjan att bli otydlig.

Barnrätts- och jämställdhetsanalys

Riktlinjen beaktar barnrättsperspektivet genom att tydliggöra att barnets bästa ska utgöra den grundläggande utgångspunkten i allt barnsäkerhetsarbete. Kravet på att genomföra barnkonsekvensanalyser vid betydande förändringar av verksamheten bedöms stärka barns rätt till trygghet och säkerhet samt bidra till att relevanta risker identifieras och hanteras på ett systematiskt sätt.

Riktlinjen är utformad på ett könsneutralt sätt och bedöms inte innebära någon påverkan kopplad till könstillhörighet eller medför negativa konsekvenser för jämställdheten.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderström (L) och Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer förslaget till riktlinjer positivt. Sammanlagt utgör dokument ett centralt och relevant styrdokument som förväntas stärka både systematik och likvärdighet i stadens barnsäkerhetsarbete. Förvaltningen har därtill medverkat i framtagandet av riktlinjerna genom deltagande i den stadsövergripande referensgruppen, vilket har gett möjlighet till påverkan i processen. Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna samlas i ett dokument med tydlig ansvarsfördelning, vilket underlättar både styrning och genomförande. Samtidigt är det viktigt att riktlinjerna fortsatt möjliggör lokala anpassningar, då stadsdelsområdets förutsättningar i vissa avseenden skiljer sig åt.

Barnrättsperspektiv

Riktlinjerna utgår från barnkonventionen och tydliggör barn som rättighetsbärare, vilket innebär att barnets bästa ska vägleda barnsäkerhetsarbetet. De betonar barns delaktighet och förståelse för risker. Det systematiska arbetssättet, tillsammans med krav på barnkonsekvensanalyser vid större förändringar, säkerställer att beslut och rutiner utformas med barnets bästa i fokus, detta både i vardagen och vid allvarliga händelser

Funktionshinderperspektiv

Riktlinjerna betonar att barnsäkerhetsarbetet ska anpassas efter varje barns individuella förutsättningar, vilket inkluderar barn med funktionsnedsättning eller behov av särskilt stöd. Det innebär att rutiner, riskbedömningar och säkerhetsåtgärder ska utformas så att alla barn kan delta tryggt och likvärdigt i verksamheten. Rektors ansvar att anpassa arbetet efter den lokala kontexten och barnens behov stärker förutsättningarna för ett inkluderande och tillgängligt barnsäkerhetsarbete

Jämställdhetsperspektiv

Förvaltningen bedömer att riktlinjerna för barnsäkerhet beaktar ett jämställdhetsperspektiv, med hänsyn till barns rätt till en säker och trygg uppväxt. Riktlinjerna är könsneutrala och bedöms därmed inte påverka barn utifrån könstillhörighet. Vidare bedöms riktlinjerna inte medföra några negativa konsekvenser för jämställdheten.

Sammanfattningsvis tillstyrker förvaltningen riktlinjerna och bedömer att de har goda förutsättningar att stärka barnsäkerhetsarbetet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Charlotta Schenholm (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att riktlinjerna reviderats utifrån förändringar i styrdokument, förändringar i stadens organisation och för att göra dem mer praktiskt tillämpbara för verksamheterna.

Riktlinjerna har en bra struktur med de tre delarna *Inledning*, *Vägledning* och *Säkerhetsområden*. Under *Vägledning* görs en bra genomgång av aktuella styrdokument på nationell och kommunal nivå.

För att skapa struktur över de olika områden i barnsäkerhetsarbetet presenteras de som olika säkerhetsområden i den tredje delen, vilket är ett bra stöd för skolchefer och rektorer när de ska utforma lokala planer och rutiner.

Det är också bra att riktlinjerna innehåller exempel för de olika allvarlighetsgraderna, referenser till lagrum och exempel på fördjupad läsning.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Alexandra Zejlon (L) och Daniele Fava (C), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Riktlinjerna för barnsäkerhet i förskolan behöver tydligt utgå från att det är stadsdelsnämnden som är huvudman för verksamheten och därmed ytterst ansvarig för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter. I detta ansvar ingår att skapa organisatoriska förutsättningar för ett systematiskt och likvärdigt barnsäkerhetsarbete i samtliga förskolor. Förvaltningen har en central roll i att omsätta nämndens ansvar i praktiken genom att exempelvis avdelningschef ger rektorer rätt förutsättningar, stöd och resurser. Rektorn ansvarar i sin tur för att det konkreta barnsäkerhetsarbetet bedrivs i verksamheten, att rutiner är kända och följs samt att personalen har tillräcklig kompetens. I nuvarande utkast blir ansvarsfördelningen delvis otydlig när rollen skolchef lyfts fram på ett sätt som inte fullt ut speglar uppdraget. Dokumentet behöver genomgående präglas av en tydlig och konsekvent ansvarsfördelning där huvudmannens ansvar särskiljs från rektors och personalens ansvar.

I flera avsnitt bör formuleringar förenklas så att de blir mer tillgängliga för förskolans personal, exempelvis genom att använda begrepp som ”personal i förskolan” istället

för mer komplexa omskrivningar. Samtidigt bör ansvar som enligt lag gäller alla yrkesverksamma, såsom anmälningsskyldighet vid misstanke om att barn far illa, inte särskilt lyftas för vissa funktioner utan beskrivas generellt. När det gäller dokumentation, exempelvis av barns närvaro, bör riktlinjerna hänvisa till gällande gallringsanvisningar istället för att ange fasta tidsgränser, för att säkerställa att hanteringen följer aktuella styrdokument. Även hantering av personuppgifter, såsom bilder på barn, bör tydliggöras utifrån ett dataskyddsperspektiv.

Barnkonsekvensanalys är ett viktigt verktyg i barnsäkerhetsarbetet och bör genomföras vid alla större förändringar i verksamheten. Ansvaret för detta bör dock inte begränsas till rektor utan även omfatta andra relevanta funktioner inom förvaltningen, särskilt i frågor som rör fysisk planering, samverkan eller andra beslut som kan påverka barns säkerhet.

Riktlinjerna beskriver på ett tydligt sätt tre nivåer av barnsäkerhetsarbete: förebyggande arbete, allvarliga händelser och kris, vilket ger ett bra stöd för att anpassa arbetssätt efter situationens allvar. Detta bör dock kompletteras med en tydligare betoning på samverkan. Omvärldsbevakning och samarbete med exempelvis polis och socialtjänst är inte enbart ett ansvar för rektor eller enskilda funktioner, utan bör beskrivas som ett gemensamt ansvar för stadsdelsnämnden och dess verksamheter.

Avsnittet om inrymning, utrymning och utestängning behöver justeras för att bättre spegla förskolans verklighet. Det är viktigt att personal har kunskap om dessa metoder, men det är inte ändamålsenligt att i förväg detaljstyra exakt hur de ska genomföras i olika situationer. Oönskade händelser av allvarlig karaktär präglas av osäkerhet och kräver snabba, situationsanpassade beslut. Fokus bör därför ligga på att stärka personalens kompetens och handlingsberedskap, exempelvis genom utbildning i principerna fly-sök skydd-larma, att identifiera säkra utrymmen och alternativa utrymningsvägar, att prata om att återsamlingsplatsen vid utrymning med anledning av pågående dödligt våld inte är samma som vid brand och att det finns rutiner för hur personal kontakter varandra efter en händelse.

Beredskapsplanen bör i första hand avse förberedelser *före* en oönskad händelse, medan agerandet *under* en händelse behöver vara anpassningsbart utifrån situation. Även uppföljning *efter* en händelse, både för barn och personal, bör tydliggöras. Flera delar av dokumentet behöver även vara mer anpassat till förskolans verksamhet. Exempelvis är det inte rimligt att i detalj beskriva hur barn ska agera vid allvarliga våldssituationer, utan fokus bör ligga på personalens ansvar och kompetens. På motsvarande sätt bör krav på detaljerad rollfördelning i akuta situationer omprövas, då det i praktiken är viktigare att nödvändiga uppgifter blir utförda än vem som utför dem. Att det vid en allvarlig oönskad händelse blir två medarbetare som gör samma sak är att föredra framför att en utpekad person inte är förmögen att agera och att uppgiften därmed inte blir utförd.

I avsnittet som rör barn som far illa bör perspektivet breddas så att det inte bara omfattar våld, utan alla former av omsorgsbrister. Informationen bör vara saklig och

inkluderande, och det kan med fördel framgå att vårdnadshavare informeras om förskolans anmälningssplikt redan vid introduktionen. Även överlapp mellan olika avsnitt, exempelvis kring situationer vid hämtning och lämning, bör ses över för att undvika motsägelser och skapa en mer sammanhållen struktur.

När det gäller händelser som att ett barn försvinner under pågående verksamhet bör riktlinjerna uttryckas enklare och mer direkt. Det ska tydligt framgå att personal omedelbart ska påbörja eftersökning och att kontakt med polis ska ske skyndsamt, utan onödigt långa tidsangivelser som kan skapa osäkerhet i en akut situation. Även här är det viktigt att fokusera på praktiskt handlande och tydlighet.

Avsnittet om brott mot barn, diskriminering och kränkande behandling behöver i högre grad utgå från gällande lagstiftning och beskriva ansvar för att anmäla, utreda och vidta åtgärder på ett samlat och tydligt sätt. Det bör framgå att skyldigheterna inträder så snart verksamheten får kännedom om att ett barn upplever sig utsatt, och att detta även kan förmedlas av vårdnadshavare. Rektors ansvar för exempelvis att årligen upprätta en plan mot kränkande behandling samt att säkerställa registerutdrag vid nyanställning, vikariat och annan extern personal i verksamheten bör tydliggöras och placeras under rätt avsnitt.

Slutligen finns ett behov av att se över dokumentets struktur och språkliga kvalitet. Otydliga hänvisningar och inkonsekvent användning av begrepp behöver korrigeras. Hänvisningar till andra dokument bör vara tydliga och, där det är möjligt, kompletteras med information om var de finns att tillgå. För att öka förståelsen kan det även vara värdefullt att visualisera ansvarsfördelningen mellan olika nivåer.

Sammanfattningsvis bör riktlinjerna utvecklas mot ett mer sammanhållet, tydligt och verksamhetsnära dokument, där ansvarsfördelningen är korrekt utifrån huvudmannaskapet, där språket är anpassat till målgruppen och där fokus ligger på praktiskt genomförbart barnsäkerhetsarbete i förskolans vardag.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget till riktlinjer bedöms ha positiva konsekvenser för barn, då syftet är att stärka barnsäkerheten och skapa en mer likvärdig och systematisk struktur för säkerhetsarbetet inom staden. Tydliga gemensamma riktlinjer kan bidra till att förebygga risker, stärka tryggheten och säkerställa att verksamheten har beredskap för att hantera både vardagliga och allvarliga oönskade händelser.

Ur ett barnrättsperspektiv är det särskilt positivt att riktlinjerna tar sin utgångspunkt i barnets bästa och syftar till att skapa trygga, säkra och omsorgsfulla miljöer för barn i förskolan. Detta ligger i linje med barnkonventionens krav på barns rätt till skydd, trygghet och god omsorg.

Samtidigt är det viktigt att riktlinjerna utformas så att de är anpassade till förskolans praktiska förutsättningar och stödjer personalens möjligheter att agera utifrån barnens behov i den aktuella situationen. En alltför detaljerad styrning i akuta händelser riskerar att minska handlingsutrymmet och därmed påverka möjligheten att fatta

beslut utifrån barnets bästa i stunden. Det är därför angeläget att riktlinjerna kombinerar tydliga ramar med tillräcklig flexibilitet för situationsanpassade bedömningar.

Sammantaget bedöms riktlinjerna, med förslagna justeringar och förtydliganden, få positiva konsekvenser för barn genom att stärka tryggheten och kvaliteten i barnsäkerhetsarbetet i förskolan.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Gunnar Caperius (C), Johan Brege m.fl. (M), Lena Kling (L) och Maria Sawon (SD), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är sammantaget positiv till *Säker förskola, riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor*. Förvaltningen anser att det är positivt att staden arbetar för att säkerställa god barnsäkerhet på ett likvärdigt och systematiskt sätt.

I den inledande delen av riktlinjen finns information om ansvarsfördelning inom Stockholm stad. Förvaltningen föreslår att ta bort ansvarsfördelningen, detta för att informationen gäller Stockholm stads ansvarsfördelning generellt och inte enbart i förhållande till barnsäkerhetsarbetet.

Förvaltningen efterfrågar en tydligare struktur i dokumentet för att underlätta överskådligheten och det systematiska arbetet med barnsäkerhet.

De lokala förutsättningarna är viktiga för barnsäkerheten och i vägledningen i riktlinjen presenteras inom vilka områden varje förskoleenhet ska ha lokala rutiner. Förvaltningen efterfrågar att detta tydligare framgår under det specifika säkerhetsområdet för att göra det lättöverskådligt för användare.

Förvaltningen uppmärksammar att säkerhetsområdet inne- och utemiljö saknar information som förvaltningen anser är viktig. Till exempel nämns inte stängda grindar eller belysning på gårdarna som förvaltningen anser är grundläggande delar av barnsäkerheten i förskolan. Förvaltningen anser att beskrivningen av utrymning, inrymning och utestängning med fördel kan vara ett eget säkerhetsområde för att skapa en tydligare översikt.

Barnrättsperspektiv

Förvaltningen bedömer att riktlinjerna utgår från barnets bästa med fokus på barnet som rättighetsbärare.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss om riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) och Alice Vestlin (C), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att förskoleförvaltningen uppdaterat och omarbetat riktlinjer för barnsäkerhet inom Stockholm stads kommunala förskolor. Förvaltningen anser att även privata förskoleaktörer bör omfattas av riktlinjerna, alternativt ha likvärdiga dokument för barnsäkerhetsarbetet.

Förvaltningen har gemensamma rutiner för förskolornas barnsäkerhetsarbete. Förslaget till riktlinjer för barnsäkerhet ligger i linje med dessa och medför därför ingen större förändring mot pågående arbete. Det finns, i många förvaltningar, ett redan upparbetat material vilket förskoleförvaltningen med fördel bör ta del av inför framtagning av vägledningar.

En orosanmälan är att se som en del av förskolans förebyggande arbete som syftar till att säkra en god omsorg och trygghet för barn. I den kontext som riktlinjerna använder för att beskriva förebyggande arbete, allvarlig händelse och kris är orosanmälan inte ett lämpligt exempel. En orosanmälan kan vara en del av det förebyggande arbetet och samtidigt utgöra en allvarlig händelse. En orosanmälan är mer vanligt förekommande och inträffar inte bara någon gång.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Förslaget till riktlinjer om säker förskola innebär inte någon påverkan utifrån könstillhörighet.

Barnkonsekvensanalys

Riktlinjerna berör samtliga barn i den kommunala förskolan. Gemensamma uppdaterade riktlinjer för barnsäkerhet inom förskolan gynnar både barns fysiska och sociala säkerhet. Förskolans miljö ska vara säker och trygg för alla barn oavsett vilken förskola de går i. När vuxna vet hur de ska agera i olika situationer skapar det en känsla av kontroll och gör miljön mer förutsägbar för barnen. Ett konsekvent och lugnt agerande bidrar till en trygg och stabil miljö för barnen. Riktlinjerna bedöms vara förenliga med barnets bästa.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning ser positivt på förslaget till reviderad riktlinje för barnsäkerhet då den kommer stärka systematiken och likvärdigheten i stadens barnsäkerhetsarbete.

Förvaltningen anser att förslaget skapar ett mer sammanhållet och lättillgängligt dokument som underlättar förståelsen för barnsäkerhetsarbetet, och som blir mer praktiskt tillämpbart för verksamheterna.

Förvaltningen föreslår att avsnittet *Övergripande ansvar i barnsäkerhetsarbetet* flyttas till rubriken *Vägledning*. Detta för att avsnittet *Säkerhetsområden* då blir tydligare.

Förvaltningen anser att de fyra säkerhetsområdena nedan bör synliggöras extra eftersom förskoleförvaltningen ska ta fram vägledningar för dessa.

- Barn som far illa
- Brott mot barn i verksamheten
- Diskriminering och kränkande behandling
- Sekretesshantering

Förvaltningen undrar också om säkerhetsområdet *Sekretesshantering* bör ändras till informationssäkerhet eftersom det finns med som ett säkerhetsområde på sidan 38 samt om rubriken *barn som far illa* istället har rubriken *barn som far illa i hemmet* som på sidan 19.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Förslaget till revidering av riktlinjer för barnsäkerhet innebär inte någon påverkan på barn eller medarbetare utifrån könstillhörighet.

Barnrättanalys

FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) slår fast varje barns rättigheter. Förslaget till revidering av riktlinjer för barnsäkerhet bidrar till stadens uppdrag i att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn.

Reservationer m.m.

Förskolenämnden

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L) och Sophia Granswed Baat m.fl. (M)

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppgift och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation av Mattias Keresztesi m.fl. (M)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Gustav Johansson m.fl. (M)

- Att delvis godkänna förslag till beslut.
- Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Särskilt uttalande av Emelie Wassermann (SD)

Sverigedemokraterna ser positivt på ambitionen att stärka barnsäkerheten i Stockholms stads förskolor och att skapa ett mer sammanhållet och likvärdigt arbetssätt. Samtidigt finns det delar i riktlinjen som riskerar att leda till ökad administration och otydlig styrning snarare än konkreta förbättringar i verksamheten.

Riktlinjen är omfattande och täcker ett stort antal områden, från brand, hot och våld till informationssäkerhet och livsmedel. Även om detta ger en bred helhetsbild finns en risk att dokumentet blir svårt att tillämpa i praktiken, särskilt i en redan pressad verksamhet där tid och resurser är begränsade.

Sverigedemokraterna anser att barnsäkerhetsarbetet i första hand bör fokusera på konkreta åtgärder i vardagen, såsom tillräcklig bemanning, trygga miljöer och tydliga rutiner som är väl förankrade hos personalen. Omfattande styrdokument riskerar att flytta fokus från det praktiska arbetet till administrativa processer.

Vidare är det viktigt att riktlinjerna är tydliga och konsekventa. Förvaltningen lyfter själv exempel där olika dokument ger motstridiga besked, vilket riskerar att skapa osäkerhet i verksamheten. Det understryker behovet av en mer genomarbetad och lättillgänglig styrning.

Sverigedemokraterna anser att barnsäkerhet är en kärnfråga som kräver tydligt ansvar, praktiskt genomförbara riktlinjer och fokus på det som gör verklig skillnad för barnens, och pedagogernas, trygghet i vardagen. Mot denna bakgrund är vi kritiska till riktlinjens omfattning och brist på tydlig prioritering.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation av Olof Peterson m.fl. (M), Christer Eriksson (C) och Camilla Bergman (L)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpa åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor.

Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M), Henrik Åkerlund (SD), Robin Nilsen (L) och Shahin Soltan (C)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större 'megaförskolor' är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor.

Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation av Aras Amin m.fl. (M), Fatima Nur (L) och Saad Gourrada (C)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpa åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida. Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa. Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderström (L) och Patrick Amofah (C)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos

dess barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Charlotta Schenholm (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M)

1. att delvis godkänna förslag till beslut; och
2. att därutöver anföra följande:

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola,

socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Alexander Zejlön (L) och Daniele Fava (C)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpa åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större ”megaförskolor” är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppgift och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholms stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola,

socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Gunnar Caperius (C), Johan Brege m.fl. (M), Lena Kling (L) och Maria Sawon (SD)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppgift och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholms stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola,

socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) och Alice Vestlin (C)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan en absolut prioritet. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. För att på riktigt garantera varje barns säkerhet krävs skarpare åtgärder och ett tydligare ansvarstagande från stadens sida.

Den nuvarande trenden med allt större "megaförskolor" är djupt oroande. Vittnesmål från både personal och föräldrar talar ett tydligt språk där stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet, sämre anknytning och en anonym miljö där barn riskerar att fara illa utan att någon vuxen ser det. Att se varje barn är förskolans kärnuppdrag och det behövs förhållningssätt till de risker som storskaligheten medför. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar. Stockholms stad kan och måste göra mer. Vi kan inte nöja oss med en lägstanivå när det kommer till skyddet av våra allra yngsta.

Dagens system med enbart utdrag ur belastningsregistret är otillräckligt. I andra kommuner har man framgångsrikt infört utökade bakgrundskontroller som även tar höjd för pågående rättsprocesser och brott som gallrats från det vanliga registret. Att anställa personal som arbetar nära barn kräver att vi använder alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig får tillträde till våra förskolor. Stockholm stad bör, i likhet med andra kommuner, omedelbart införa utökade bakgrundskontroller. Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig kränkning av barns rättigheter som ibland tar sin början redan i förskolan. Stadens egna rapporter visar att personalen ofta saknar den grundkunskap som krävs för att identifiera och förstå utsattheten hos dessa barn. Riktlinjerna måste ta höjd för att säkerställa förskolepersonalens förmåga att upptäcka tecken på hedersförtryck och agera korrekt. Samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra relevanta aktörer måste intensifieras för att skydda de barn som far illa.

Flera rapporter, däribland från Stadsrevisionen, vittnar om alarmerande brister i hanteringen av orosanmälningar. Förskolepersonal är osäkra, rädda för vårdnadshavares reaktioner och i vissa fall uppges rektorer eller arbetslag hindra att anmälningar görs. Att förskolan endast står för två procent av alla orosanmälningar nationellt är ett underbetyg. Riktlinjerna måste skärpas för att säkerställa att varje enskild medarbetare känner till och vågar fullfölja sitt lagstadgade ansvar.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M)

1. Att delvis godkänna förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande.

För oss är barns trygghet och säkerhet i förskolan inte en ambition – det är ett absolut krav. Varje barn i Stockholm ska ha rätt till en trygg, säker och utvecklande start i livet. När det brister här är det inte ett systemfel i marginalen – det är ett misslyckande i välfärdens kärna.

Stockholm kan bättre.

Utvecklingen mot allt större “megaförskolor” är djupt problematisk. Vittnesmål från personal och föräldrar är tydliga: stora enheter och barngrupper leder till ökad stress, otrygghet och en mer anonym miljö där barn riskerar att inte bli sedda. Det är allvarligt. Förskolans kärnuppdrag är att se varje barn. När verksamheten växer bort från det uppdraget måste politiken reagera. Barnens trygghet får aldrig offras för stordriftsfördelar eller effektiviseringskrav.

Samtidigt är dagens säkerhetssystem otillräckligt.

Att enbart förlita sig på utdrag ur belastningsregistret räcker inte. Andra kommuner har redan gått längre och infört utökade bakgrundskontroller som även omfattar pågående rättsprocesser och tidigare brott.

Stockholm ligger efter.

Att arbeta nära barn är ett av samhällets mest ansvarsfulla uppdrag. Då måste vi också använda alla tillgängliga verktyg för att säkerställa att olämpliga personer aldrig släpps in i verksamheten. Allt annat är oansvarigt.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en verklighet även i förskolan. Det handlar om barn som redan i tidig ålder lever under begränsningar och kontroll.

Ändå saknar många medarbetare den kunskap som krävs för att upptäcka signalerna. Det duger inte. Riktlinjerna måste skärpas. Kompetensen måste höjas. Och samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra aktörer måste fungera i praktiken – inte bara på papper.

Bristerna i hanteringen av orosanmälningar är särskilt allvarliga. Rapporter visar att personal tvekar, att rädslan för reaktioner från vårdnadshavare påverkar, och att anmälningar i vissa fall inte ens tillåts gå vidare. Det är oacceptabelt.

När förskolan nationellt endast står för två procent av orosanmälningarna är det ett tydligt tecken på att systemet inte fungerar. Det handlar inte om enskilda misstag – det handlar om kultur, ledarskap och otydliga riktlinjer.

Varje medarbetare måste veta att ansvaret är personligt och lagstadgat – och att det alltid är rätt att agera. Barn som far illa ska upptäckas. Barn ska bli sedda. Barn ska vara trygga. Det är inte för mycket begärt. Det är det minsta vi kan kräva. Och Stockholm måste leva upp till det.